

Znaki przymierza

Synowie izraelscy będą przestrzegać sabatu, zachowując sabat w pokoleniach swoich jako przymierze wieczne. Między mną a synami izraelskimi będzie on znakiem na wieki, bo w sześciu dniach stworzył Pan niebo i ziemię, a dnia siódmego odpoczął i wytchnął. – 2 Moj. 31:16-17

Obrządek sabatu był znakiem przymierza Boga z Izraelem. Sabat nie był dany jako przykazanie Abrahamowi, Izaakowi, czy Jakubowi. Obrządek ten dany był Izraelitom później, po ich wyjściu z Egiptu. Do problemu sabatu odnosi się zapis o mannie, którą Bóg podarował z nieba (2 Moj. 16:23). Izraelici mieli zbierać ją przez sześć dni, a w sabat odpoczywać. Później, dzień sabatu został określony stosownym zapisem w Zakonie, zgodnie z brzmieniem wersetu nagłówkowego niniejszego artykułu. Od tego czasu był znakiem przymierza Boga z Izraelem.

Izraelici praktykowali również obrzezanie, jednak ten obowiązek przekazany został już Abrahamowi. Obrzezanie również było znakiem przymierza z Bogiem, jednak w tym w wypadku chodziło raczej o Przymierze Abrahamowe niż Przymierze Zakonu. Jako że Izraelici byli potomkami Abrahama, a więc dziedzicami zasad przymierza, przestrzegali również i tego znaku: „A to jest przymierze moje, przymierze między mną a wami i potomstwem twoim po tobie, którego macie dochować: obrzezany zostanie u was każdy mężczyzna. Obrzezanie mianowicie ciało napletka waszego i będzie to znakiem przymierza między mną a wami” (1 Moj. 17:10-11).

Przymierze Zakonu zostało dodane w 430 lat po Przymierzu Abrahamowym. Św. Paweł wspomina o tym w Gal. 3:17, rozróżniając oba Przymierza. Później, w czwartym rozdziale Listu do Galacjan, apostoł Paweł tłumaczy, że Sara przedstawiała pierwsze przymierze, a Hagar, która dołączyła do rodziny, przedstawiała Zakon, dodany do pierwotnego przymierza.

Św. Paweł czyni uwagę, że Chrystus i jego Kościół rozwijają się z pierwotnego przymierza, aby pokazać, że nie jesteśmy zobowiązani do przestrzegania ceremonial-

nych nakazów Zakonu. Sara przedstawia zatem duchową część Przymierza Abrahamowego. Można rozszerzyć tę lekcję poprzez zwrócenie uwagi na fakt, że po śmierci Sary Abraham wziął sobie kolejną żonę, Keturę, która miałaby przedstawiać ziemską część Przymierza Abrahamowego. Będzie ono działać na rzecz człowieka w Królestwie.

Inne znaki przymierza

Fakt, że każde z przymierzy opatrzone było szczególnym znakiem sugeruje, że inne starotestamentowe przymierza mogły również być opatrzone szczególnymi znakami. Z pewnością przykładem tej zasady może być tutaj przymierze Boga z Noem, gdzie Bóg obiecał, że już nigdy nie ześle podobnego potopu. Znakiem przymierza była wówczas tęcza: „Potem rzekł Bóg: To będzie znakiem przymierza, które Ja ustanawiam między mną a między wami i między każdą istotą żyjącą, która jest z wami, po wieczne czasy. Łuk mój kładę na obłoku, aby był znakiem przymierza między mną a ziemią” (1 Moj. 9:12-13).

Był to z pewnością nowy znak, którego nie można było zobaczyć przed potopem. Być może poprzez fakt, że podczas potopu opadło unoszące się nad ziemią sklepienie z pary, warunki atmosferyczne uległy zmianie i powstanie zjawiska tęczy stało się możliwe.

Przymierze Boga z Adamem, dające mu życie wieczne, zostało przez Adama zerwane z chwilą okazania przez niego nieposłuszeństwa. Być może znakiem tegoż przymierza był cudowny raj, ogród Eden, będący namacalnym znakiem boskiej obietnicy podczas trwania przymierza.

Bóg uczynił również przymierze z Dawidem, obiecując, że królewskie panowanie zawsze będzie spoczywało w rękach jednego z jego potomków (Ps. 89:1-4; 2 Sam. 7:11-16). Stąd wyrażenie „niezlomne dowody łaski okazanej Dawidowi” (Izaj. 55:3; Dz. Ap. 13:34). Widocznym znakiem tej obietnicy był niezłomny i nieprzerwany Tron Dawida, zachowany przed uzurpatorstwem i konspiracją, pozostający w rękach osiemnastu prawowitych następców, do chwili kiedy królestwo zostało zawieszona. Władza królewska była następnie zachowana dla Chrystusa, który również pochodził z linii Dawida.